

ZDRAVÁ MĚSTA, OBCE, REGIONY
ČESKÉ REPUBLIKY

místní Agenda 21

Hodnotící zpráva aktivit Zdravé obce Bystřice a místní Agendy 21

2018

1. PROJEKT ZDRAVÉ MĚSTO WHO V EVROPĚ

Mezinárodní projekt Zdravé město iniciovala Světová zdravotnická organizace OSN v roce 1988. Zdravá města systematicky podporují kvalitu strategického plánování a řízení a kvalitu veřejné správy s ohledem na udržitelný rozvoj a podporu zdraví, aktivně se ptají svých obyvatel na jejich názory. Nejedná se tedy jen o stav životního prostředí, ale především o zdravý životní styl lidí a odpovědnost vůči budoucím generacím. V Evropě je do projektu zapojeno víc než 1 300 municipalit z 30 zemí. Na regionální úrovni se skrze Zdravé město realizují zásady dokumentů OSN Zdraví 21 (dlouhodobý program zlepšování zdravotního stavu obyvatelstva) a Agenda 21 (program pro 21. století, který ukazuje cestu k udržitelnému rozvoji na planetě Zemi).

2. PROJEKT ZDRAVÉ MĚSTO WHO V ČESKÉ REPUBLICE – NÁRODNÍ SÍŤ ZDRAVÝCH MĚST ČR

První myšlenky výše uvedeného projektu se v ČR začaly realizovat již od roku 1989. Národní síť Zdravých měst České republiky (dále jen NSZM) byla vytvořena jedenácti aktivními městy v roce 1994. Od roku 2003 je asociace otevřená všem formám municipalit (kraje, města, obce). NSZM je mezinárodně certifikovaná asociace aktivních místních samospráv, které se programově hlásí k principům udržitelného rozvoje, podporují zdravý životní styl obyvatel a zapojují veřejnost do rozhodovacích procesů. Zdravá města se promyšleně snaží utvářet město/obec/region/kraj jako kvalitní a příjemné místo pro život na základě komunikace s místními obyvateli. Nástrojem k realizaci projektu Zdravé město a místní Agenda 21 ve Zdravých městech, obcích, regionech ČR je Metodika NSZM ČR. Metodika vznikala po dobu více než deseti let. NSZM na jejím zpracování spolupracovala a nadále ji rozvíjí společně s množstvím odborných partnerů, např. Karlovou Univerzitou a dalšími vysokými školami, resorty, členy Rady vlády pro udržitelný rozvoj a rovněž s regionálními odbornými institucemi. Metodika získala titul „Světový projekt EXPO 2000“. NSZM je také akreditovanou vzdělávací institucí (MINISTERSTVO VNITRA ČR).

3. MÍSTNÍ AGENDA 21

Místní Agenda 21 (MA21) je mezinárodní program zavádění zásad udržitelného rozvoje na místní úrovni. Hlavním cílem je rozvoj procesů, které příznivě ovlivní kvalitu života nejen současných obyvatel měst, ale také život budoucích generací. A to vše ve spolupráci s veřejností. Místní Agenda 21 je od roku 2006 oficiální metodou pro zvyšování kvality veřejné správy. Její základní součásti jsou strategické řízení k udržitelnému rozvoji (strategie, udržitelnost), zapojování veřejnosti a otevřené sdílení zkušeností (dobrá praxe). Nástrojem měření kvality uplatňování principů MA21 je sada 21 kritérií rozdělených do čtyř kategorií A (nejvyšší) až D (nejnižší). Kritéria umožňují všem municipalitám ověřovat, zda a na jaké úrovni v praxi realizují procesy MA21, a dále argumentovat kvalitu veřejné správy při žádostech o granty EU 3 a o podporu dotačních titulů resortů a krajů. Plnění kritérií je sledováno ve veřejně přístupné Databázi MA 21 na www.ma21.cz.

4. ZDRAVÁ OBEC A MÍSTNÍ AGENDA 21 V BYSTŘICI

Zdravé město je nutné vnímat jako dlouhodobý a stále se vyvíjející projekt, který předpokládá aktivní zapojení obyvatelstva do rozvojových aktivit města. Proto není možné pojem „Zdravá obec“ chápat jako současný a ukončený stav obce. Zdravá obec se zabývá všemi oblastmi života, které mohou mít vliv nejen na zdraví, ale i celkovou pohodu obyvatel. Nejedná se tedy pouze o stav životního prostředí, ale zejména o životní styl lidí a o jejich pocit spokojenosti v obci. Obec Bystřice je Zdravou obcí od roku 2017. Pomocí aktivit realizovaných v rámci projektu Zdravé město a uplatňováním principů MA21 usiluje Bystřice o zajištění podmínek pro kvalitní a spokojený život svých obyvatel. Základními cíli, které si město při vstupu do projektu stanovilo, jsou vysoká participace s občanským sektorem a vysoký důraz na zkvalitňování zdravého životního stylu obyvatel. Realizace jednotlivých aktivit a činností ve Zdravé obci Bystřice je zaměřena na:

- podporu zdraví a kvality života obyvatel,
- strategické řízení obce s ohledem na udržitelný rozvoj,
- vytváření místního partnerství (dobrá a funkční spolupráce obce a jejich partnerů),
- zvyšování kvality veřejné správy (zavádění nástrojů řízení kvality – MA21, benchmarking),
- komunitní plánování (zapojování veřejnosti do plánovacích procesů),
- podporu environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty,
- pořádání osvětových kampaní (Den Země, Den s IZS, Alis run- Bystřický běh s úsměvem),
- systematickou dotační podporu aktivit naplňujících myšlenky Zdravé obce,
- prezentaci projektu

Bystřice plní od roku 2017 Kritéria MA21 platná pro kategorii D. V roce 2018 byly poprvé zrealizovány veřejná a školní fóra, jakožto součást plnění kategorie C.

4.1. ORGANIZAČNÍ ZAJIŠTĚNÍ PROJEKTU ZDRAVÁ OBEC BYSTŘICE A MA21

Odpovědný politik Zdravého města a MA21

Mgr. Roman Wróbel – starosta obce

Politik Zdravé obce a MA21 zodpovídá za strategickou část, za prosazování zdraví, udržitelného rozvoje a kvality života do konkrétních aktivit a za celkové směřování obce v této oblasti. Politik též reprezentuje municipalitu vzhledem k uvedeným aktivitám.

Koordinátorka Zdravého města a MA21

Mgr. Kateřina Dubská – samostatné funkční místo v přímé gesci starosty a politika Zdravé obce a MA21 Koordinátorka Zdravé obce a MA21 koordinuje, prezentuje a medializuje celý proces realizace projektu. Spolupracuje s politikem, klíčovými partnery v rámci úřadu, externími subjekty a s veřejností.

Výbor pro místní Agendu 21

Výbor je poradním orgánem rady obce, který odborně a manažersky dohlíží nad procesy projektu Zdravá obec a MA21. Působnost a kompetence výboru se vztahují na všechny činnosti města, které se týkají Zdravé obce a MA21. Toto uskupení je orgánem fungujícím na základě mezisektorového partnerství – jsou zde zastoupeny subjekty z řad veřejné správy, podnikatelského i neziskového sektoru. Výbor je významným partnerem koordinátora, ale i politika Zdravé obce a MA21.

Výbor ve stávajícím volebním období pracuje ve složení:

Mgr. Roman Wróbel – předseda výboru

Mgr. Kateřina Dubská – místopředsedkyně

Mgr. Marcel Čmiel

Věslav Szpak

Bc. Jarmila Wróblová

Ing. Stanislav Mitřega

Další klíčové partnery realizace projektu jsou:

- tajemnice úřadu
- odbory obecního úřadu

4.2. HLAVNÍ AKTIVITY REALIZOVANÉ V ROCE 2018

- zapojování veřejnosti do rozvoje města a systémové řešení problémů veřejnosti
- veřejné fórum Zdravé obce
- školní fóra pro základní školy
- organizování osvětových kampaní – Den Země, Den s IZS
- pravidelné schůze Výboru pro MA21
- organizování Alis run na podporu zdraví obyvatelstva
- navazování a prohlubování spolupráce s místními partnery
- obhájení kategorie D, plnění podmínek pro kategorii C
- získání Zlatého certifikátu v NSZM

5. KOMUNIKACE S VEŘEJNOSTÍ

Obec Bystřice v roce 2018 uspořádala pro občany veřejné fórum a školní fóra pro žáky základních škol.

5.1. VEŘEJNÉ FÓRUM ZDRAVÉ OBCE BYSTŘICE

Fórum Zdravé obce Bystřice se uskutečnilo 3. května 2018 od 16.00 hodin ve sborovém centru LECAV v Bystřici a zúčastnilo se jej 51 občanů. Na veřejném fóru byly veřejností definovány největší priority v jednotlivých oblastech rozvoje obce tak, jak je vnímají samotní občané. Vyřešení těchto problémů považují občané za základní předpoklad pro zlepšení kvality života v obci. Priority, na jejichž významnosti se účastníci veřejného projednání shodli, jsou následující:

Pořadí	Námět	Počet hlasů
1.	Dokončení klidové zóny kolem Hlučové	30
2.	Nový velký společenský sál	16
3. - 4.	Zavedení inteligentního svozu odpadů v obci	11
3. - 4.	Rozšíření péče o seniory na 24 hodin	11
5. - 6.	Zavedení radaru na Nýdek a od veteriny směr Třinec	4
5. - 6.	Chodník na Nýdek	4
7. - 8.	Rozšíření služby OBECNÍ POLICIE (více směn, více strážníků)	3
7. - 8.	Naučná cyklostezka kolem Bystřice	3
9. - 10.	Zajištění bezbariérových vstupů do veřejných prostor	1
9. - 10.	Nový divadelní, taneční sál	1
11. -14.	Přírodní koupaliště na řece Hlučové	0
11. -14.	Organizování kurzů pro starší a pokročilé	0
11. -14.	Podpora vzniku služeb a drobného podnikání v rámci jejich poskytování v obci	0
11. -14.	Zajištění infrastruktury: odstavná parkoviště, VO, informační tabule, mapy	0

Podrobné výsledky Fóra byly předloženy k projednání Zastupitelstvu obce Bystřice a zastupitelstvo, formou usnesení, vzalo na vědomí Zápis z Veřejného fóra Zdravé obce Bystřice pro rok 2018.

5.2. ŠKOLNÍ FÓRA

Školní fóra se uskutečnily 24. a 30. dubna 2018 od 9.00 hodin v zasedací místnosti OÚ Bystřice a navštívilo jej přes 80 žáků ze dvou bystřických základních škol (s českým a polským jazykem vyučovacím). Žáci diskutovali s koordinátorkou a politikem ZO a MA21 nad budoucností obce a škol.

Nejvíce hlasů v rámci školského zařízení obdržely prostorné šatní skříňky po každého žáka, více kulturních a výjezdových školních akcí a kvalitnější a pestřejší školní obědy.

Z hlasování o dění vzešlo, že nejvíce by studenti ZŠ chtěli v obci stánek s rychlým občerstvením/kebab, opravení nádražní budovy a prostoru před ní, dokončení chodníků a posílení osvětlení v okrajových částech obce.

6. OSVĚTOVÁ KAMPAŇ – DEN ZEMĚ

Den Země se uskutečnil v pátek 20. dubna 2018. Účastni byli všichni žáci základních škol. Děti získaly potřebné informace o důležitosti třídění odpadů, o sběrných dvorech nebo o výrobě užitečných věcí z recyklovaných odpadů. Dále informace o bylinách, hadech, včelách, rybách, cvičeních se psy apod. V odpolední části programu se žáci 8. a 9. tříd zúčastnili akce „Uklidme svět, uklidme Česko“ a společně s technickými službami Bystřice uklízeli problémové a předem vymezené oblasti v obci.

7. PODPORA ZDRAVÍ OBYVATELSTVA - ALIS RUN

V letošním roce byla poprvé organizována akce ALIS RUN – BYSTRICKÝ BĚH S ÚSMĚVEM. V areálu bystrického PZKO se v rámci bohatého doprovodného programu mohli účastníci těšit na rozcvičku s oslíkem, vystoupení kytaristy Tomáše Solowského a břišních tanečnic TŠ Khatiana.

Samotný závod se konal v různých věkových kategoriích, zvláště pro ženy a dívky a zvláště pro chlapce a muže. Hlavní závod měl délku trasy 11 km, hobby závod 5 km a dětské závody byly trasově rozděleny dle věku (od 100 do 1000 m).

Vedení obce Bystřice není lhostejné ke zdraví svých obyvatel, je si vědomo, že nejen děti, ale i dospělí trpí nedostatkem pohybu a touto akcí se snaží občany i širokou veřejnost motivovat ke zdravé aktivitě a preventivně tak snižovat riziko obezity.

Akce se zúčastnilo nad 200 soutěžících.

7. AKREDITOVANÉ VZDĚLÁVÁNÍ KOORDINÁTORA

Povinností koordinátora vyplývající z naplňování Kritérií MA21 pro kategorii C je jednou ročně absolvovat akreditované vzdělávání a získat „Zlatý certifikát“. Pro získání „Zlatého certifikátu“ je nutné absolvování třech akreditovaných vzdělávacích programů pořádaných NSZM a složení ústní zkoušky. V letošním roce absolvovala koordinátorka projektu Mgr. Kateřina Dubská tři vzdělávací programy zaměřené na komunikaci s veřejností (březen), PR a média (červen) a Řízení projektů (listopad). Ústní zkoušku složila 22. března 2018 a získala „Zlatý certifikát“.